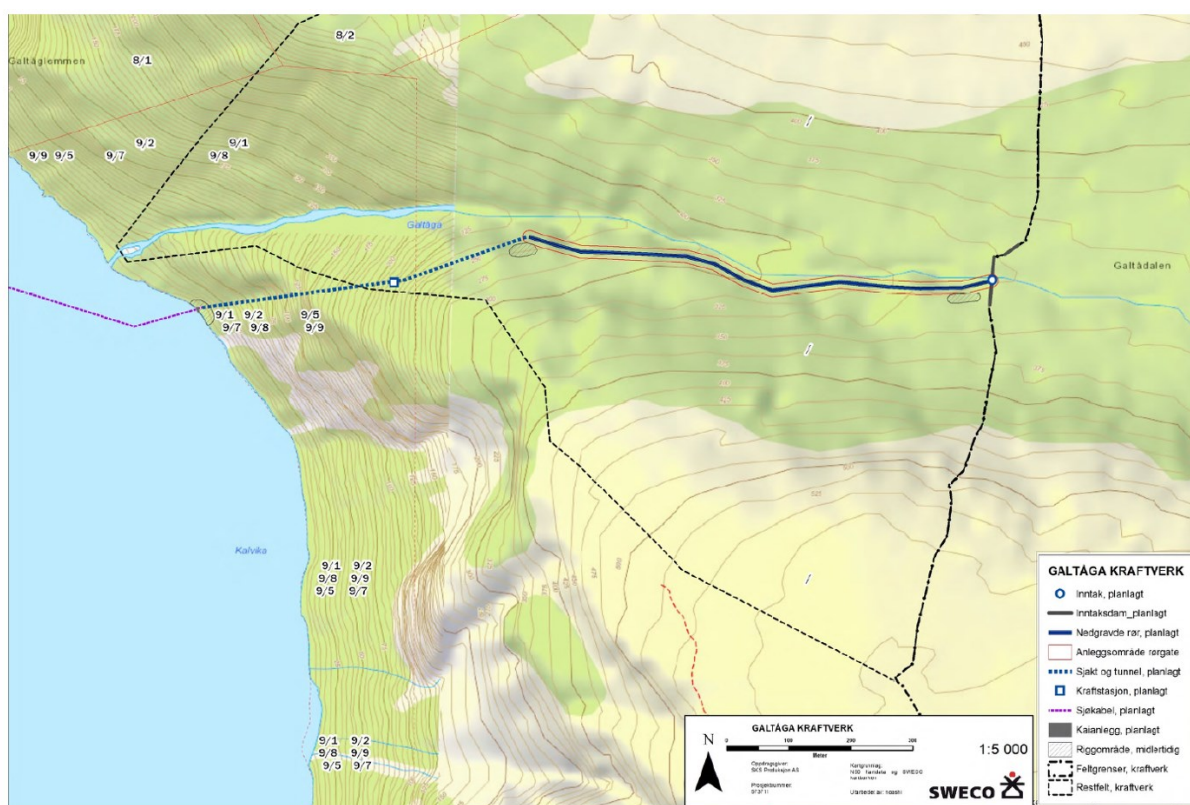

Galtåga kraftverk – Beiarn kommune

Bakgrunn

Salten kraftsamband (SKS) søker om konsesjon for å bygge Galtåga kraftverk, med tilhørende kraftlinjer. Galtåga renner ned Galtådalen, øst for Lurfjellet og ut i Beiarfjorden. Kraftverket vil ha en installert effekt på 4,9 MW, og gi en årlig produksjon på 15,6 GWh (tilsvarer strømforbruket til 780 husstander). Beregnet vinterproduksjon er på 4,2 GWh og sommerproduksjon på 11,4 GWh.

Fra inntaksdammen vil første del av vannveien legges i grøft, deretter fortsetter den som boret sjakt i fjellet. Berørt elvestrekning blir tilsammen 1,5 km. Kraftstasjonen vil bli plassert inne i fjellet. Det må anlegges kai ved kraftverkets utløp i sjøen, for båttransport til anlegget. Nettilknytning vil skje via en 5,7 km lang sjøkabel og 40 m jordkabel til tilknytningssted i Breivika. Det er planlagt en minstevannføring på 100 l/s om sommeren og 20 l/s om vinteren.

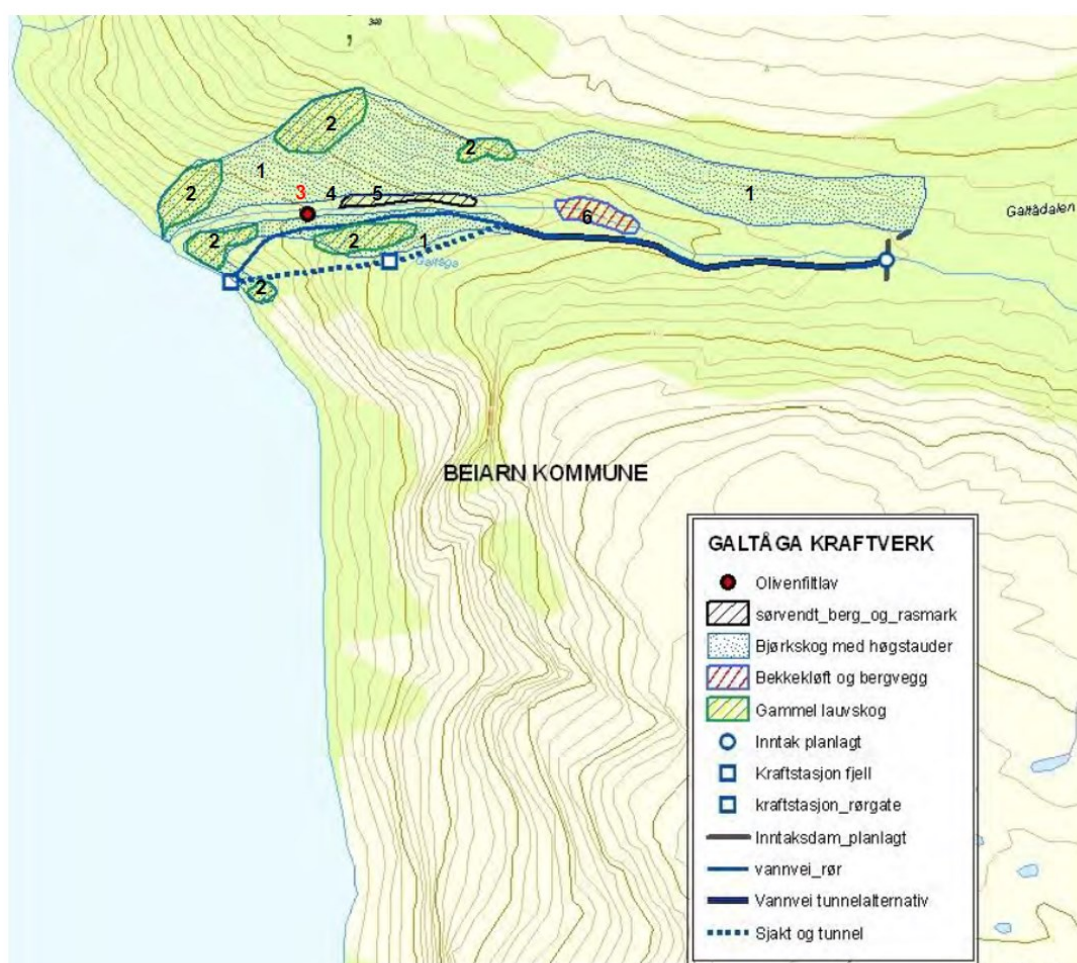
Figur 1 viser detaljert beskrivelse av Galtåga kraftverk.

Problemstilling

Tabell 1 Oppsummering av konsesjonssøknadens vurdering av verdier i tiltaksområdet og konsekvens ved bygging av Galtåga kraftverk (sammenfattet av saksbehandler).

Fagtema	Dagens verdi	Konsekvens
Rødlistearter	Middels – stor	Middels - liten
Plante- og dyreliv	Middels – stor	Middels - liten

Vannmiljø	Liten verdi	Ubetydelig til liten negativ.
Landskap	Middels verdi	Middels negativ
Überørte naturområder	Stor	Middels negativ
Kulturminner og kulturmiljø	Ingen	Ubetydelig
Reindrift	Stor	Stor negativ
Jord- og skogressurser	Liten	Ubetydelig
Ferskvannsressurser	Ikke registrert (ikke aktuelt)	Ikke registrert
Friluftsliv	Middels til liten	Middels til liten

Figur 2 viser et kart over registrerte naturtyper og rødlisteart.

Videre følger en beskrivelse av tallene i figur 2:

1. Naturtypen bjørkeskog med høgstaude – verdi lokal – liten.
2. Innenfor høgstaude-bjørkeskogen er det enkelttrær (osp og selje). Enkelte av disse lundene av trær kan karakteriseres til naturtypen gammel lauvskog som også er en naturtype, verdi lokal – liten.
3. Rødlisteart olivenlav NT – nær truet. Ble funnet nær bekken på en gammel selje.
4. Krevende mosearter: Flere funnet nedenfor sørvendt berg og rasmark (5)
5. Naturtype Sørvendt berg og rasmark – verdi lokal, liten. Et mindre område har noe preg av naturtypen fossesprøytsone - sårbar (VU).
6. Naturtypen bekkekløft og bergvegg. Verdi lokal – liten.

Figur 3 viser naturtypen ved navn Galtåga – Melhammaren som er registrert i naturbase.no. Naturtypen er en sørvendt berg og rasmark med verdi B (middels verdi). I naturtypen er det registrert rødlistede arter, bl.a: flueblom (NT) og marisko (NT).

Tiltakshavers forslag til avbøtende tiltak:

- Minstevannsføring som opprettholder elva som landskapselement og elvas opplevelsesverdi.
- Det skal tas hensyn til temaene landskap, biologisk mangfold og kulturminner ved detaljplanlegging av eksakte traseer for vannvei og påhugg til tunnel og kai - riggområde ved fjorden.
- Det skal tas vare på vekstlaget under anleggsperioden og legge dette tilbake på berørte områder for at vegetasjonen skal etableres raskere.

Opplysninger om fylkeskommunens ansvarsområder

Kulturminnefaglig vurdering

Tiltaket er ikke i konflikt med kjente, automatisk fredete eller regionalt viktige kulturminner som fylkeskommunen er delegert forvaltningsansvar for. Potensialet for ukjente kulturminner vurderes som moderat, og fylkeskommunen har ikke behov for å foreta befarings på stedet. Undersøkelsesplikten etter kulturminnelovens § 9 anses som oppfylt. Dersom det skulle bli gitt konsesjon, har tiltakshaver aktsomhets- og meldeplikt hvis en skulle støte på fornminner under markarbeidet, jf. kulturminneloven § 8 andre ledd.

Vannforskriften (forskrift om rammer for vannforvaltningen)

Planlagt tiltak vil berøre elva Galtåga. Elva er en del av *Beiarfjorden nord bekkefelt* (161-63-R). Vannforekomsten ligger i vannområde Sør-Salten. Miljømålet for vannforekomsten er god økologisk tilstand innen 2021. Ifølge Vann-nett.no er det ingen risiko for at vannforekomsten ikke når miljømålet. Det er NVE som sektormyndighet som skal vurdere om de økologiske forholdene i vannforekomsten vil endres negativt som følge av kraftutbyggingen, og om miljømålet vil nås (vannforskriften §12).

Landskapskartleggingen for Nordland

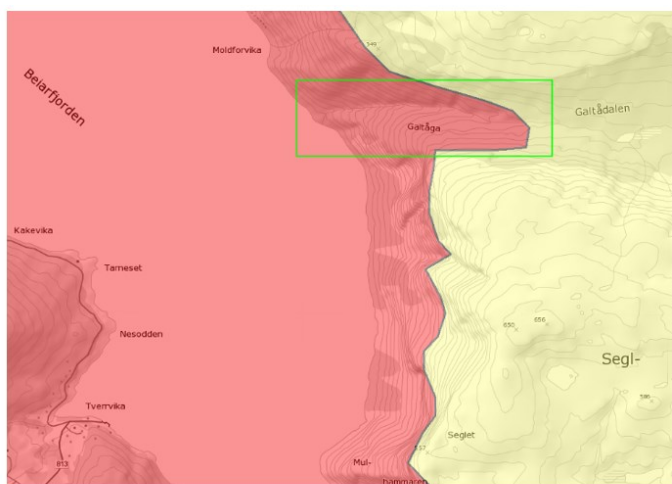
Kraftverket er planlagt mot sjøen i landskapsområdet «Beiarfjorden» (rødt område i figur 5). Beiarfjorden er et «åpent fjordlandskap med infrastruktur og jordbrukspreg (KF GTG-03)». Prosjektområdet er i dag lite påvirket av inngrep og elva er godt synlig fra fjorden. Sammenlignet med lignende landskapstyper, er dette området vurdert å ha svært stor verdi

(verdi 5 av 5 - nasjonal verdi) i landskapskartleggingen.

Figur 4 viser elva Galtåga som planlegges utnyttet til vannkraftproduksjon.

Øvre del av tiltaksområdet ligger innenfor landskapsområdet «Lurfjellheia» (gult område i figur 5), som er et «småkupert lågfjellandskap (IÅ GTG-04)». Området er lite påvirket av tekniske inngrep og fremstår som inngrepsfritt. Sammenlignet med lignende landskapstyper, er dette området vurdert å ha middels verdi (verdi 3 av 5 - stor lokal verdi) i landskapskartleggingen.

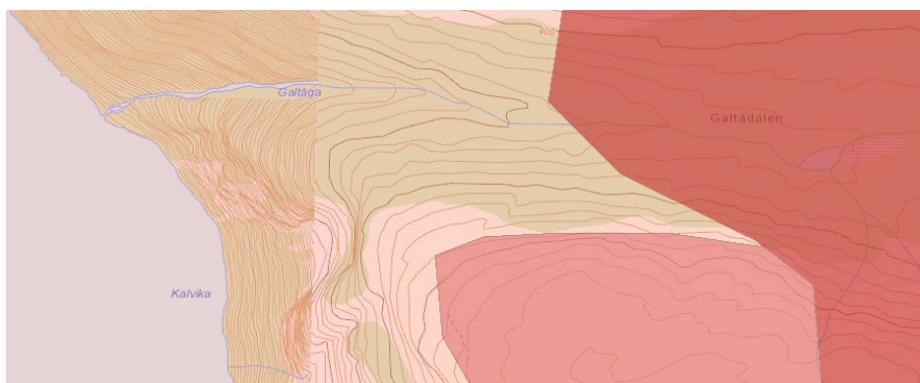

Figur 5 viser verdien av landskapet der prosjektet er planlagt. Rødt tilsvare svært stor verdi. Gult tilsvare middels verdi.

Friluftslivskartlegging

Inntaket til kraftverket og vannveien er planlagt innenfor friluftslivsområdet *Lurfjellheiene* som er registrert som et *svært viktig* friluftslivsområde. Området beskrives som et stort turområde uten tilrettelegging, med høy bruksfrekvens.

Ifølge konsesjonssøknaden benyttes prosjektområdet til turgåing, sanking av bær og jakt. Området er vanskelig tilgjengelig, noe som gjør at bruken begrenses seg. Området har en stor opplevelsesverdi med storslagen og dramatisk natur med høye spisse fjell og fjordarmer. Området er langt fra veg, og gir derfor en stor opplevelse av uberørt natur.

Figur 6 viser det svært viktige friluftsområdet **Lurfjellheiene** som vil bli påvirket av kraftverkets inntak og vannvei.

Andre instansers uttalelse

Eventuelle uttalelser fra andre instanser vil legges ved saken dersom disse foreligger før behandling i Fylkestinget.

Kraftverkets konflikt med miljø og andre arealbruksverdier

Tabell 2. Oversikt over tematiske retningslinjer i småkraftplanen som vil berøres ved en utbygging av Galtåga kraftverk.

Tema	Aktuelle tema i småkraftplanens kap. 2
Naturmangfold Olivenfjell (NT), lirype (NT) Marisko (NT) Flueblom (NT)	B2. Man skal være <i>svært restriktiv</i> med å gi tillatelse til tiltak dersom det er fare for at rødlistede arter i kategorien <u>nær truet (NT)</u> blir skadelidende.
Bekkekløfter	B6. Ved registrerte bekkekløfter av liten verdi skal en være <i>restriktiv</i> med å tillate utbygging.
Reindrift Kalvingsområde	E2. Innenfor reindriften kalvingsområder skal man være <i>svært restriktiv</i> med å gi tillatelse til kraftverk som kan virke forstyrrende på kalvingsaktivitet. Det skal stilles krav til lydisolering av kraftstasjon og regulering av ferdsel i kalvingsperioder. Dette skal skje i samråd med reindriftsutøvere.
Vår og høstbeite – middels verdi	E4. I øvrige områder for reindrift av middels verdi skal man være <i>varsomme</i> med å tillate utbygging av små vannkraftverk.
Landskap Nedre del har svært stor verdi	F2. I landskap av stor verdi skal man være <i>varsomme</i> med å tillate utbygging.
Fjordlandskap	G2. I fjordlandskap av stor verdi skal en være <i>svært restriktiv</i> med utbygging som reduserer vannføring i fosser som er viktige for landskapsopplevelsen.
	G3. I fjordlandskap av stor verdi skal en være <i>restriktiv</i> med å etablere sekundærinngrep som gir irreversible spor og sår i landskapet.
Friluftsliv	I3. For øvrige områder som klassifiseres som viktige friluftsområder, skal man være <i>varsomme</i> med å tillate utbygging og sekundærinngrep som reduserer verdien for friluftslivet.

Samlet vurdering av konsekvenser for miljø og andre arealbruks-verdier	Galtåga kraftverk tilhører småkraftplanens prioriteringsnivå: Prioriterte med strenge betingelser Svært restriktiv: Utbygging kan tillates dersom avbøtende tiltak opprettholder viktige miljøverdier på dagens nivå, og at det er dokumentert at utbyggingen har stor samfunnsnytte.
Vurdering av positive samfunnsvirkninger	
Positive samfunns-virkninger	Fylkesrådet vurderer at Galtåga har liten samfunnsnytte. Galtåga kraftverk vil årlig bidra med ny fornybar energi tilsvarende 15,6 GWh, hvorav 4,2 GWh vil produseres om vinteren.
Vurdering Galtåga kraftverk	
Fylkesrådet ber fylkestinget fraråde NVE å gi tillatelse til å bygge Galtåga kraftverk. Kraftverket er vurdert til å ha middels samfunnsnytte, og vil påvirke flere miljø- og arealbruksverdier negativt. Tiltaket vil medføre negative konsekvenser for landskap av svært stor verdi og reindriftsområder av stor verdi. Elva og området rundt fremstår som inngrepsfritt fra fjorden opp til fjellet. Elva er et sentralt blikkfang fra fjorden, så redusert vannføring vil endre landskapsopplevelse. Fylkesrådet er opptatt av å opprettholde verdiene i svært viktige landskapsområder, spesielt i fjordlandskap som har verdi for reiselivet. Inntaket til kraftverket og nedgravd rørgate bygges i grensesonen til et viktig kalvingsområde. I rapporten om reindriften i Beiarn beskrives Galtådalen som særlig verdifull, fordi den i tillegg til godt vårbeite har en beliggenhet som gjør at den er svært utilgjengelig for menneskelig aktivitet. Det er mangel på skjermede fjellområder i distriktet, derfor er området av stor verdi for reindrifta. Fylkesrådet mener at det bør unngås utbygging i de viktigste områdene for reindrifta. Dersom NVE likevel gir konsesjon til Galtåga kraftverk forutsettes det at registrerte rødlistede arter og naturtyper ikke vil bli negativt påvirket av tiltaket. Det må innhentes opplysninger om de rødlistede blomstene knyttet til naturtypen <i>Galtåga-Melhammeren</i>, og den 1,3 km lange grotta i Galtådalen. Denne kunnskapen må legges til grunn for den videre konsesjonsbehandlingen. Det må dokumentere at disse ikke påvirkes negativt av tiltaket. Det må stilles vilkår i konsesjonen som sikrer en minstevannføring som gjør at elva opprettholder sin funksjon som landskapselement. Anleggsperioden må legges utenfor reinens kalvingsperiode, og besøk til inntaksområdet i driftsfasen bør begrenses til et minimum.	